

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน

ของ นายบุญส่ง กุลบุปผา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๖๐

เรื่องพิจารณาที่ ๒/๒๕๖๐

วันที่ ๑๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุยุบพรรคเพื่อประชาชนไทย ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการตามมาตรา ๘๒ หรือไม่

ประเด็นที่สอง ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ หรือไม่

ประเด็นที่สาม หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่มีส่วนร่วม รู้เห็นหรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำความผิดแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำความผิด จะต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ หรือไม่

ระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญได้มีการประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๐ ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ไม่มีบทบัญญัติให้ยุบพรรคการเมือง กรณีพรรคการเมืองไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง แต่โดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ บทเฉพาะกาล มาตรา ๑๕๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่มีผลกระทบต่อการดำเนินการเพื่อยุบพรรคการเมือง

หรือการดำเนินคดีแพ่งต่อบุคคลใดที่มีความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้ถือว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังมีผลใช้บังคับอยู่” ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ต่อไปได้

ความเห็น

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุยุบพรรคเพื่อประชาชนไทย ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการตามมาตรา ๘๒ หรือไม่

พิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง ได้มีประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคเพื่อประชาชนไทย ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๔ ต่อมาได้มีประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคเพื่อประชาชนไทย ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคเพื่อประชาชนไทย ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๖ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรค และคณะกรรมการบริหารพรรคเพื่อประชาชนไทย ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคเพื่อประชาชนไทย ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๗ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคเพื่อประชาชนไทย ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๗ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคเพื่อประชาชนไทย ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ และเรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคเพื่อประชาชนไทย ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๘

ผู้ถูกร้องได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๑ จำนวน ๑๐ โครงการ และได้รับเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแล้ว จำนวน ๔๒๘,๘๖๕ บาท (สี่แสนสองหมื่นแปดพันแปดร้อยหกสิบห้าบาทถ้วน) ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ลต ๐๔๐๒/วส๙๘ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗

แจ้งหัวหน้าพรรคการเมืองที่ได้เบิกจ่ายเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๗ ให้ระงับการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินตามแผนการดำเนินงานและแผนการใช้จ่ายเงินสนับสนุน ประจำปี ๒๕๕๗ นับแต่วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ และส่งคืนเงินสนับสนุนตามแผนงานประจำปีที่เหลือจากการใช้จ่ายพร้อมทั้งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนประจำปี ๒๕๕๗ ที่ดำเนินการไปแล้ว และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ลต ๐๔๐๒/ว๑๘๑๖ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๗ แจ้งหัวหน้าพรรคการเมืองรับทราบ แนวทางการดำเนินงานและการเบิกจ่ายเงินสนับสนุนให้แก่พรรคการเมืองตามแผนดำเนินงาน ประจำปี ๒๕๕๗ และประจำปี ๒๕๕๘ ตามประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ และขอให้พรรคการเมืองที่ได้มีการดำเนินกิจกรรมตามแผนการดำเนินงาน ประจำปี ๒๕๕๗ ที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการการเลือกตั้งไปแล้วก่อนวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ และยังมีได้เบิกจ่ายเงินสนับสนุนในงวดที่ ๑ และ/หรืองวดที่ ๒ ขอให้พรรคการเมืองจัดส่งเอกสารหลักฐานการใช้จ่ายเงินพร้อมหนังสือขอเบิกเงินเฉพาะในส่วนของค่าใช้จ่ายตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เพื่อเบิกจ่ายต่อไป ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับหนังสือ เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๗

ผู้ถูกร้องได้นำส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับเอกสารดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ ผู้ร้องได้ตรวจสอบรายงานการใช้จ่ายเงินดังกล่าว ปรากฏว่ามีบางโครงการที่ผู้ถูกร้องเบิกจ่ายเงินสนับสนุนไม่ตรงกับเอกสารหลักฐานตามที่ได้รายงาน จึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง แจ้งให้ผู้ถูกร้องส่งคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔๔,๕๓๕.๓๓ บาท (สี่หมื่นสี่พันห้าร้อยสามสิบห้าบาทสามสิบสามสตางค์) โดยให้ดำเนินการภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ลต (ทบพ) ๐๔๐๒/๑๐๓๙๙ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๘ แต่เมื่อครบระยะเวลาตามที่ผู้ร้องกำหนด ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ดำเนินการแต่อย่างใด

ผู้ร้องพิจารณากรณีผู้ถูกร้องได้จัดส่งแบบรายงานการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุน เพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ พร้อมหลักฐานการใช้จ่ายเงินตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ แต่จากการตรวจสอบรายงาน การใช้จ่ายเงินสนับสนุนและเอกสารประกอบบางโครงการมีการเบิกจ่ายเงินสนับสนุนไม่ตรงกับเอกสาร หลักฐานตามที่ได้รายงานและได้มีหนังสือแจ้งให้คืนเงินเพื่อให้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนถูกต้อง ตามความเป็นจริง แต่ผู้ถูกร้องยังคงเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง ผู้ร้องจึงเห็นชอบให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อดำเนินการยุบพรรค ผู้ถูกร้องและคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นชอบให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีคำสั่ง ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๓ ประกอบมาตรา ๘๒ ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องและมีคำสั่งให้ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคของผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรค และคณะกรรมการบริหารพรรค เพื่อประชาชนไทย ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหาร พรรคเพื่อประชาชนไทย ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๗ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการ บริหารพรรคเพื่อประชาชนไทย ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๗ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลง กรรมการบริหารพรรคเพื่อประชาชนไทย ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ และเรื่อง ตอบรับ การเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคเพื่อประชาชนไทย ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๘ จะจัดแจ้ง การจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้ง การจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรค ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๗ และมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๘

ปัญหาที่ต้องพิจารณามีว่า มีเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการตามมาตรา ๘๒ หรือไม่

พิจารณาแล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มีหลักการที่เกี่ยวกับการสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐ ซึ่งมีบทบัญญัติให้มีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายในการสนับสนุนพรรคการเมืองและการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวกับการพัฒนาพรรคการเมืองตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดและกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง ควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินทุนหมุนเวียนและพัฒนาพรรคการเมือง โดยมาตรา ๘๑ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดให้พรรคการเมืองได้รับการสนับสนุนเกี่ยวกับค่าไปรษณียากร ค่าโทรศัพท์ หรือค่าโทรคมนาคมอื่น การจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ของพรรคการเมือง ค่าเช่าสำนักงานพรรคการเมือง หรือสาขาพรรคการเมือง ค่าสาธารณูปโภค ค่าเช่าสถานที่จัดประชุมใหญ่พรรคการเมือง หรือจัดประชุมใหญ่สาขาพรรคการเมือง หรือเพื่อการหาเสียงเลือกตั้ง หรือการอื่นเพื่อให้พรรคการเมืองสามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างเท่าเทียมกันตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควร และเพื่อเป็นการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าว มาตรา ๘๒ บัญญัติให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติและจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป ผู้ถูกร้องได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนพรรคการเมืองตามมาตรา ๘๑ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ และได้เบิกจ่ายจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไปแล้ว ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปีดังกล่าวให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป ซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกร้องได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าวยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว แต่จากการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพบว่าการใช้จ่ายเงินดังกล่าวมีบางโครงการที่ผู้ถูกร้องเบิกจ่ายเงินสนับสนุนไม่ตรงกับเอกสารหลักฐานตามที่ได้รายงาน ผู้ร้องจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง แจ้งให้ผู้ถูกร้องส่งคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุนเพื่อการพัฒนา

พรรคการเมืองภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่เมื่อพ้นระยะเวลาที่ผู้ร้องกำหนดแล้ว ผู้ถูกร้องก็มีได้ดำเนินการแต่อย่างใด จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและผู้ร้องได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องดำเนินการให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว แต่ผู้ถูกร้องก็มีได้ดำเนินการแต่อย่างใด กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๒

ประเด็นที่สอง ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ บัญญัติว่า “ในกรณีที่พรรคการเมืองต้องยุบเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๘๒ หรือต้องยุบตามมาตรา ๙๔ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบไป จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป” และมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง ตลอดจนจัดให้มีการทำบัญชีตามมาตรา ๔๕ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า การใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองตามที่ได้รับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองของผู้ถูกร้องเป็นเรื่องสำคัญที่เกี่ยวกับการบริหารการเงินและควรต้องอยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง เมื่อพรรคผู้ถูกร้องมีการรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง อันเป็นเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ดังนั้น ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรค

และคณะกรรมการบริหารพรรคเพื่อประชาชนไทย ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคเพื่อประชาชนไทย ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๗ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคเพื่อประชาชนไทย ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๗ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคเพื่อประชาชนไทย ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ และเรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคเพื่อประชาชนไทย ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๘ จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗

ประเด็นที่สาม หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่มีส่วนร่วม รู้เห็นหรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว จะต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองใดเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืน มาตรา ๘๒ หรือเหตุตามมาตรา ๙๔ และปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่คำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง”

พิจารณาแล้วเห็นว่า การใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองตามที่ได้รับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองของผู้ถูกร้องและการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าว อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง เมื่อพรรคผู้ถูกร้องมีการรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง จึงมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องมีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย

ให้มีการใช้จ่ายเงินของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองโดยไม่ถูกต้องจนเป็นผลให้ผู้ถูกร้องไม่สามารถดำเนินการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้ถูกต้องได้ ดังนั้น จึงให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศ นายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าวข้างต้นเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีความเห็น ดังนี้

๑. ให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๒

๒. ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรค และคณะกรรมการบริหารพรรคเพื่อประชาชนไทย ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคเพื่อประชาชนไทย ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๗ เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคเพื่อประชาชนไทย ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๗ เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคเพื่อประชาชนไทย ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ และเรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคเพื่อประชาชนไทย ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๘ จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗

๓. เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องตามประกาศ นายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าวข้างต้นเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘

นายบุญส่ง กุลบุปผา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ